

**GMINNY
PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
NA LATA 2024-2026**

Spis treści

Spis treści	1
WSTĘP	2
I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	2
II. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ	3
III. ADRESACI PROGRAMU	3
IV. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE JASTKÓW	4
4.1. Sytuacja demograficzna w Gminie Jastków	4
4.2. Bezrobocie w Gminie Jastków	4
4.3. Pomoc Społeczna w Gminie Jastków	4
4.4. Asystent rodziny w Gminie Jastków	5
4.5. Inne rodzaje pomocy i świadczeń	6
4.6. Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”	7
V. ZASOBY GMINY	7
VI. ANALIZA BADAŃ WŁASNYCH	11
VII. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE	17
7.1. Cel główny programu:	17
7.2. Cele szczegółowe:	17
VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	21
IX. EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	21
X. MONITORING I EWALUACJA	21

WSTĘP

Rodzina, w skład której wchodzi odpowiednio rodzice i dzieci, od zawsze stanowiła podstawową komórkę społeczną, na której opiera się społeczeństwo. Jako grupa społeczna przekazuje wartości, dziedzictwo kulturowe, a przede wszystkim zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa. Szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych potrzebują dzieci wychowujące się w rodzinach, których obowiązkiem jest zapewnienie im opieki i odpowiednich warunków do rozwoju.

Współczesne modele rodziny podlegają istotnym zmianom.

W szczególności, coraz mniej aktualny jest tradycyjny wzorzec rodziny, w którym to mężczyzna pracuje poza domem, a kobieta troszczy się o „ognisko domowe”. Sytuacja ta implikowana jest aktualnymi przemianami cywilizacyjnymi, obyczajowymi, kulturalnymi i ekonomicznymi. Obie płci nierzadko nie pełnią już w rodzinach tradycyjnie przypisywanych im ról. Obserwuje się rozwój konkubinatu, życia w pojedynkę, czy samotnego rodzicielstwa. Wiele, szczególnie młodych osób, negatywnie nastawiona jest do formalizacji swojego związku partnerskiego poprzez ślub cywilny bądź obrzęd religijny.

W rodzinach przeżywających trudności, tam gdzie występują dysfunkcje, widoczne są problemy rzutujące na harmonijny rozwój dziecka. Problemy te wiążą się z dezintegracją rodziny, a wśród powodów i czynników, które składają się na ten proces wymienić należy m.in. niezaradność życiową członków rodzin, osłabienie więzi rodzinnych, brak umiejętności komunikacji w rodzinie, brak wzorców - dziedziczenie negatywnego stylu życia, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także problem alkoholowy jednego lub obojga rodziców, stosowanie przemocy. Zazwyczaj te niekorzystne sytuacje w rodzinie występują jednocześnie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prezentuje rozwiązania w zakresie funkcjonowania spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Pierwszym i najważniejszym elementem tego systemu jest gmina i jej działania służące udzielaniu rodzinie wszechstronnej pomocy, tak aby mogła ona poradzić sobie z napotkanymi trudnościami i w efekcie, by nie doszło do jej degradacji.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny¹.

Niniejszy Program został opracowany w oparciu o założenia ww. ustawy. Jest też kontynuacją programów wspierania rodziny w Gminie Jastków wdrożonych w latach wcześniejszych.

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Jastków na lata 2024-2026 jest zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa, prowadzenie działań profilaktycznych i wspomagających zmierzających do umocnienia rodzin w jej prawidłowym funkcjonowaniu, budowaniu spójnego, interdyscyplinarnego systemu pomocy rodzinie, zwłaszcza tej która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Realizacja powyższych złożań będzie możliwa przy udziale i zaangażowaniu zasobów gminy.

Wsparcie rodziny ze strony gminy będzie polegało w szczególności na:

1. Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie.
2. Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny.
3. Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny.
4. Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (Dz.U. z 2024 poz. 177 ze zm.).

5. Pomocy w integracji rodziny.
6. Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
7. Dążeniu do reintegracji rodziny.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

1. Konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.
2. Terapii i mediacji.
3. Usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych.
4. Pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.
5. Organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”².

Działania pomocowe na poziomie gminy winny być prowadzone również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną, zmierzając do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziny biologicznej dziecka, by możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziców.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jastków na lata 2024-2026 jest spójny z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.
3. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
5. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2031.
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
7. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
8. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny.
9. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty.
10. Ustawa z dnia 21 czerwca 2021 roku o dodatkach mieszkaniowych.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny zamieszkujące teren Gminy Jastków ze szczególnym uwzględnieniem rodzin wielodzietnych i niepełnych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzin z problemem bezrobocia, alkoholizmu, ubóstwa, przemocy domowej.

² Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (Dz.U. z 2024 poz. 177 ze zm.).

IV. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE JASTKÓW

4.1. Sytuacja demograficzna w Gminie Jastków

Sytuacja demograficzna w Gminie Jastków jest dynamiczna i wykazuje tendencję wzrostową.

Stan ludności Gminy Jastków na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosił 15 163 osoby, z czego 7455 stanowili mężczyźni i 7708 kobiety. Według danych Gminy Jastków w roku 2021 zameldowanych na pobyt stały było 13 994 osoby, w tym od 0 do 18 r.ż. 3050 osób .

W roku 2022 Gmina Jastków liczyła ogółem 15 344 osoby, w tym 7544 mężczyzn oraz 7800 kobiet. Analogicznie wg. danych Gminy Jastków osób zameldowanych na pobyt stały było 14 149, w tym od 0 do 18 r.ż. 3106 osób.

W roku 2023 liczba ludności w Gminie Jastków wynosiła 15 387 osób, w tym 7568 stanowili mężczyźni i 7819 kobiety. Zameldowanych na pobyt stały było 14 314 osób, w tym od 0 do 18 r.ż. 3109 osób³.

4.2. Bezrobocie w Gminie Jastków

Stopa bezrobocia w Gminie Jastków oscyluje wokół 1%.

W roku 2021 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lublinie było zarejestrowanych 155 osób z terenu Gminy Jastków, w tym osób długotrwale bezrobotnych było 71. Udział osób bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 1%.

Analogicznie w roku 2022 roku liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lublinie wyniosła 163 osoby, w tym 56 było długotrwale bezrobotnych. W stosunku do ogólnej liczby ludności Gminy Jastków stopa bezrobocia wyniosła 1,1%.

W roku 2023 osób bezrobotnych było 137, w tym długotrwale bezrobotnych 16 osób. W stosunku do liczby mieszkańców Gminy Jastków stopa bezrobocia wyniosła 0,9%⁴.

4.3. Pomoc Społeczna w Gminie Jastków

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie w roku 2021 pomocą i wsparciem objął 459 osób z 228 rodzin, co stanowiło 3% wszystkich mieszkańców Gminy.

Dominującymi problemami udzielania pomocy rodzinom w roku 2021 było ubóstwo (33,3%), niepełnosprawność (32,5%), bezrobocie (16,7%), długotrwała choroba (6,6%), bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w rodzinach niepełnych (7%) i rodzinach wielodzietnych (3,5%), alkoholizm (3,9%). W mniejszym stopniu powodem udzielenia pomocy była potrzeba ochrony macierzyństwa (2,6%), potrzeba ochrony wielodzietności (2,6%) przemoc w rodzinie 0,9%, bezdomność i zdarzenie losowe (0,4%).

W roku 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie objął wsparciem 638 osób z 356 rodzin, co stanowi 4,2% wszystkich mieszkańców Gminy.

Wiodącymi powodami udzielania pomocy rodzicom w roku 2022 było ubóstwo (23,9%), niepełnosprawność (21,1%), bezrobocie (10,1%), długotrwała choroba (2,2%), bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w rodzinach niepełnych (4,2%) i rodzinach wielodzietnych(2,8 %). W mniejszym stopniu powodem udzielenia pomocy była potrzeba ochrony macierzyństwa (0,3%), potrzeba ochrony wielodzietności (2,5%), alkoholizm (1,1%) przemoc

³ Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Gminy w Jastkowie.

⁴ Dane Statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Lublinie.

w rodzinie (0,6%), bezdomność (1,1%) i trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (0,3%).

W roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie objął 489 osób z 247 rodzin, co stanowiło 3,2% wszystkich mieszkańców Gminy Jastków.

Powodami udzielania rodzinom świadczeń z pomocy społecznej było: ubóstwo (29,6%), niepełnosprawność (27,5%), bezrobocie (12,1%), długotrwała choroba (4,5%), bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w rodzinach niepełnych (5,3%) i rodzinach wielodzietnych (2,4%), alkoholizm (2%). W mniejszym stopniu powodem udzielenia pomocy była potrzeba ochrony macierzyństwa (0,4%), potrzeba ochrony wielodzietności (3,2%) przemoc w rodzinie (1,2%), bezdomność i trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (1,6%)⁵.

Analizując dane o korzystających z pomocy społecznej w ramach świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w roku 2022 w stosunku do roku 2021 zauważa się wzrost liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej i tendencję malejącą w stosunku do roku 2023. Dominującymi powodami udzielania świadczeń z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2021-2023 było ubóstwo, niepełnosprawność i bezrobocie.

4.4. Asystent rodziny w Gminie Jastków

Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodziny, za jej zgodą może zostać objęta wsparciem asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Asystent rodziny w Gminie Jastków zatrudniony jest od 2011 roku.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywania zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin.

W roku 2021 z pomocy i wsparcia asystenta rodziny skorzystało 15 rodzin, w tym z 1 rodziną asystent zakończył pracę ze względu na osiągnięcie celów oraz z 3 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy ze strony rodziny. W roku 2022 asystent rodziny udzielił wsparcia 14 rodzinom, w tym zakończył pracę z 1 rodziną ze względu na osiągnięcie celów, natomiast w roku 2023 asystent rodziny udzielił wsparcia 17 rodzinom, w tym zakończył pracę z 2 rodzinami ze względu na osiągnięcie celów, 3 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy ze strony rodziny i 2 rodzinami ze względu na brak efektów⁶.

W Gminie Jastków zauważa się wzrost liczby rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny.

W większości rodziny objęte wsparciem nie wymagają pomocy finansowej ze świadczeń pomocy społecznej, jednak w tych rodzinach występują poważne problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

⁵ Dane sprawozdań rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej.

⁶ Sprawozdanie rzeczowo-finansowe asystenta z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej-średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym⁷.

Od 1 lutego 2023 r. koszty objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, współfinansuje gmina.

W roku 2021 Gmina Jastków współfinansowała pobyt w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej 10 dzieciom, w roku 2022 12 dzieciom, natomiast w 2023 13 dzieciom.

Wysokość kwot wydatków ponoszonych na opiekę i wychowanie dziecka w różnych formach pieczy zastępczej jest ogłaszana w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw rodziny w terminie do końca marca roku kalendarzowego, w którym przeprowadzana jest waloryzacja.

Wydatki na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej z roku na rok mają tendencję wzrostową.

Formą wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej może być również pomoc ze strony rodziny wspierającej. Zadania rodziny wspierającej mają być realizowane we współpracy z asystentem rodziny i mogą one dotyczyć pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego, pomocy w kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

4.5. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie realizuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy o Karcie Dużej Rodziny, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o systemie oświaty. W poprzednich latach ośrodek realizował ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W roku 2021 pomoc w formie stypendium szkolnego otrzymało 56 uczniów oraz 1 uczeń otrzymał zasiłek szkolny.

Wydane zostały 220 Karty Dużej Rodziny dla 92 rodzin. Wsparciem w formie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami objęto 303 rodziny. Świadczenie wychowawcze otrzymały 1684 rodziny. Z funduszu alimentacyjnego skorzystało 43 rodziny, w tym 67 dzieci.

W roku 2022 rodziny z dziećmi objęte zostały wsparciem w formie świadczenia wychowawczego, z którego skorzystało 1703 rodziny. Świadczenie było wypłacane przez tut. organ do maja 2022 r.

⁷ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (Dz.U. z 2024 poz.177 ze zm..).

Stypendium szkolne otrzymało 54 uczniów oraz 8 uczniów otrzymało zasiłek szkolny. Zostało wydanych 260 Kart Dużej Rodziny. Wsparciem w formie zasiłku rodzinnego objęto 234 rodziny, z funduszu alimentacyjnego skorzystało 39 rodzin, w tym 59 dzieci.

W roku 2022 w struktury Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zostały włączone dwie Placówki Wsparcia Dziennego prowadzące działalność opiekuńczo-wychowawczą. Dysponują one łącznie 30 miejscami.

W roku 2023 pomoc materialną w formie stypendium szkolnego otrzymało 48 uczniów. Wydane zostały 229 Karty Dużej Rodziny dla 81 rodzin. Z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami skorzystały 169 rodziny. Wsparciem w formie funduszu alimentacyjnego zostało objętych 31 rodzin, w tym 49 dzieci.

Ponadto ośrodek współrealizował Programy: „Asystent Rodziny”, „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, „Opieka wytchnieniowa”, oraz Projekt „Aktywizacja zawodowa i społeczna”.

4.6. Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Podejmowanie interwencji w środowisku w ramach procedury nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową.

Zespół Interdyscyplinarny w Jastkowie w roku 2021 prowadził postępowanie w ramach procedury „Niebieska Karta” wobec 23 rodzin, w tym 14 rodzin z dziećmi. Natomiast w roku 2022 procedura była prowadzona wobec 25 rodzin, z tego 12 dotyczyło rodzin z dziećmi. W roku 2023 zostały wszczęte 35 procedury „Niebieska Karta”, z tego 18 dotyczyło rodzin z dziećmi⁸.

V. ZASOBY GMINY

Realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 podejmą instytucje, placówki i organizacje pozarządowe pracujące z dzieckiem i rodziną.

Tabela Nr 1. Instytucje i Placówki, Organizacje Pozarządowe i Stowarzyszenia znajdujące się w zasobie Gminy Jastków realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny

L.P	Nazwa placówki	Rodzaj działalności, w szczególności:
1.	Urząd Gminy	Dowozy dzieci niepełnosprawnych, organizowanie imprez kulturalnych i integracyjnych, współfinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny, realizacja programów skierowanych do dzieci, w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, realizacja działań ujętych w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, świadczenie bezpłatnych porad prawnych.
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Przyznawanie i wypłacanie świadczeń zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, prowadzenie pracy socjalnej, rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizowanie i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwój nowych form pomocy społecznej i samopomocy

⁸ Sprawozdanie z przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

		w ramach zidentyfikowanych potrzeb, realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, wsparcie rodzin poprzez pracę asystenta rodziny, przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkolnych, prowadzenie postępowania w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny, zasiłków rodzinnych wraz z przysługującymi dodatkami, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, zryczałtowany dodatek energetyczny, osłonowy, szerzenie idei wolontariatu, wsparcie rodzin z ustawy „Za życiem”, realizacja rządowych programów, wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy domowej, prowadzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, Klubu Seniora.
3.	Placówki Wsparcia Dziennego	Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wspomaganie rodzin niewydolnych wychowawczo w pokonywaniu trudności związanych ze sprawowaniem podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie pomocy i wsparcia dzieciom mającym problemy emocjonalne, szkolne, sprawiającym kłopoty wychowawcze, zagrożonym demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami, wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesienie świadomości w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
4.	Placówki Ochrony Zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej, szczepienia, prowadzenie gabinetów stomatologicznych w szkołach.
5.	Placówki Oświatowe	Na terenie gminy prowadzi działalność edukacyjno - wychowawczą 5 szkół z 10 oddziałami przedszkolnymi, z 250 miejscami wychowania przedszkolnego. Szkoły zajmują się organizowaniem wycieczek, wyjść edukacyjnych, wsparciem psychologiczno-pedagogicznym dla dzieci i rodziców, organizacją zajęć dodatkowych dla uczniów, prowadzeniem świetlic szkolnych, organizowaniem imprez integracyjnych i uroczystości.
6.	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu	Prowadzi szeroko rozumianą działalność kulturalną, sportowo - rekreacyjną oraz turystyczną na terenie Gminy Jastków skierowaną do osób z różnych grup wiekowych.
7.	Gminna Biblioteka Publiczna	Prowadzenie działalności kulturalnej, organizacja konkursów dla dzieci, młodzieży i dorosłych, przygotowywanie wystaw.
8.	Przedszkole Samorządowe	Placówka przedszkolna dla dzieci w wieku 3-4 lata z terenu Gminy Jastków. Dysponuje 190 miejscami. Zadaniem przedszkola jest rozszerzenie oferty edukacyjnej o specjalistyczne zajęcia: logopedyczne, rytmiczne oraz korekcyjno-kompensacyjne, realizowane w celu wyrównywania

		stwierdzonych deficytów, w tym wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.
9.	Przedszkole Niepubliczne „SMYK”	Przedszkole dla dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat. W placówce dziecko jest największą wartością. Kadra przedszkola profesjonalnie rozwija zdolności dziecka, uczy myślenia, aby w przyszłości sprostały obowiązkom szkolnym nie tracąc przy tym nic z dzieciństwa.
10.	Przedszkole Niepubliczne Św. Franciszka z Asyżu	Placówka przedszkolna dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Celem i zadaniem przedszkola jest wspomaganie i ukierunkowanie indywidualnego wszechstronnego rozwoju dziecka z wykorzystaniem jego wrodzonego potencjału i możliwości rozwojowych, przygotowanie dzieci do rozpoczęcia nauki w szkole, sprawowanie opieki nad dziećmi w atmosferze akceptacji umożliwiającej dzieciom osiągnięcie dojrzałości szkolnej, wspomaganie rodziny w wychowywaniu dziecka zdrowego i z deficytem.
11.	Przedszkole Niepubliczne „Kolorowe Kredki”	Placówka przedszkolna dla dzieci w wieku 2,5 do 6 lat. Kadra przedszkola troszczy się o zdrowe odżywianie dzieci. Prowadzone są zajęcia dydaktyczne takie jak: taniec, rytmika, bajkoterapia, logopedia, zajęcia sportowe.
12.	Akademia Kultury	Akademia Kultury w Gminie Jastków jest przestrzenią animacji społeczno-kulturalnej w środowisku lokalnym. Na terenie Gminy aktualnie prowadzone są 2 kluby. Głównym zadaniem Akademii Kultury jest: rozwijanie twórczości artystycznej - plastycznej, muzycznej, teatralnej, literackiej i językowej. Rozbudzanie zainteresowań oraz poszerzanie szeroko rozumianej wiedzy i umiejętności. Wspieranie dzieci w budowaniu postawy aktywnego uczestnika i twórcy kultury. Wspieranie, szczególnie dzieci do realizowania zdrowego stylu życia.
13.	Posterunek Policji	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, ochrona życia i zdrowia obywateli oraz mienia na terenie działania gminy.
14.	Żłobek Samorządowy „Akademia Malucha”	Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3. Dysponuje 30 miejscami. Wdrażane są funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne; zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych; zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej, edukacyjnej przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka, w tym dziecka niepełnosprawnego, prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka,

		wspomaganie indywidualnego rozwoju dziecka, wspomaganie rodziny w wychowaniu dziecka, zapewnienie racjonalnego żywienia zgodnie z wiekiem i dietą dziecka, kształtowanie u dziecka umiejętności współdziałania w grupie rówieśniczej, zapewnienie dziecku właściwych warunków higieniczno-sanitarnych, współdziałanie z rodzicami lub opiekunami w sprawach opieki i wychowania dziecka. W przypadku dzieci niepełnosprawnych zadania realizowane są ze szczególnym uwzględnieniem ich potrzeb oraz rodzaju niepełnosprawności.
15.	Organizacje Pozarządowe m.in. Koła Gospodyń Wiejskich, Klub Piłkarski - Legion Tomaszowice, Gminny Klub Sportowy - Jastków, Kółka Rolnicze, Stowarzyszenia: „Otwarcie i Kreatywni”, „Aktywny Natalin”, „Aktywny Sąsiad”, „U Źródeł Ciemności”, TPZJ w Jastkowie.	Organizowanie festynów, imprez kulturalnych, okolicznościowych, rozgrywek piłkarskich. Integracja międzypokoleniowa, warsztaty kulinarne, przekazywanie tradycji.

Instytucje współpracujące

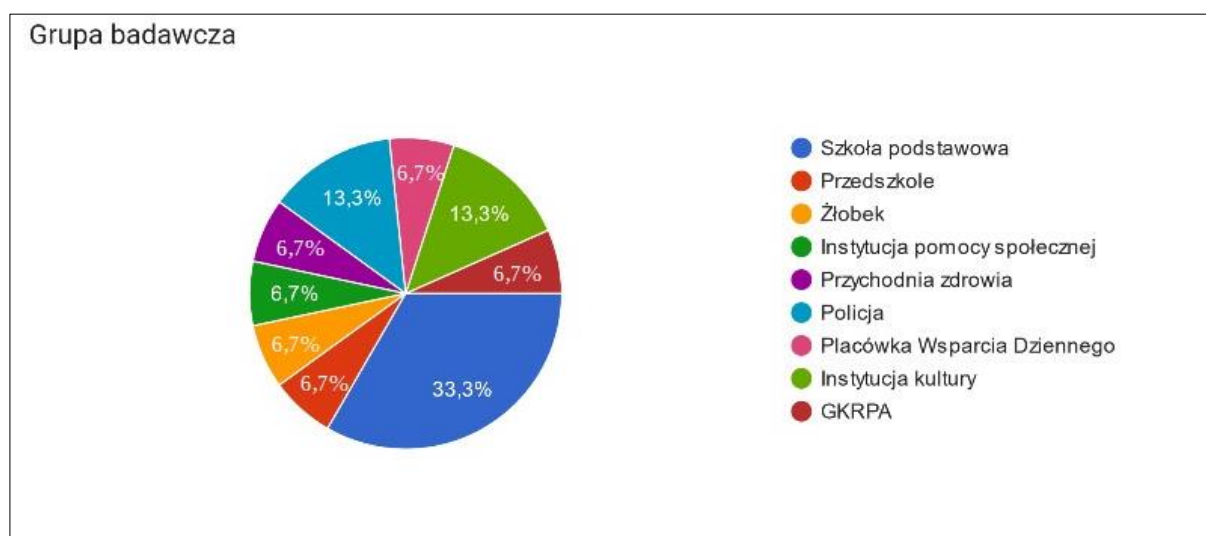
1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublinie.
2. Sąd Rejonowy Lubli-Zachód w Lublinie Wydział Rodzinny i Nieletnich.
3. Prokuratura Rejonowa w Lublinie.
4. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Lublinie.
5. Komisariat Policji w Niemcach.
6. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lublinie.
7. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia.
8. Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie.
9. Parafie Rzymskokatolickie.

Ponadto na terenie Gminy Jastków funkcjonuje 9 świetlic wiejskich i 45 organizacji pozarządowych.

VI. ANALIZA BADAŃ WŁASNYCH

6.1. Charakterystyka grupy badawczej

Grupę badawczą stanowiło 15 instytucji tj. szkoły podstawowe, przedszkola, żłobki, biblioteka, policja, instytucja pomocy społecznej, instytucje kultury oraz ochrony zdrowia. Analizując zgromadzone dane stwierdzić można, że najliczniej w badaniu wzięły udział (33,3%) szkoły podstawowe. Następnie najliczniejszą grupą respondentów byli przedstawiciele policji oraz instytucji kultury (13,3%). Najmniej badanych (6,7%) było przedstawicielami instytucji pomocy społecznej oraz placówek wsparcia dziennego, żłobka, przedszkola oraz GKRPA.

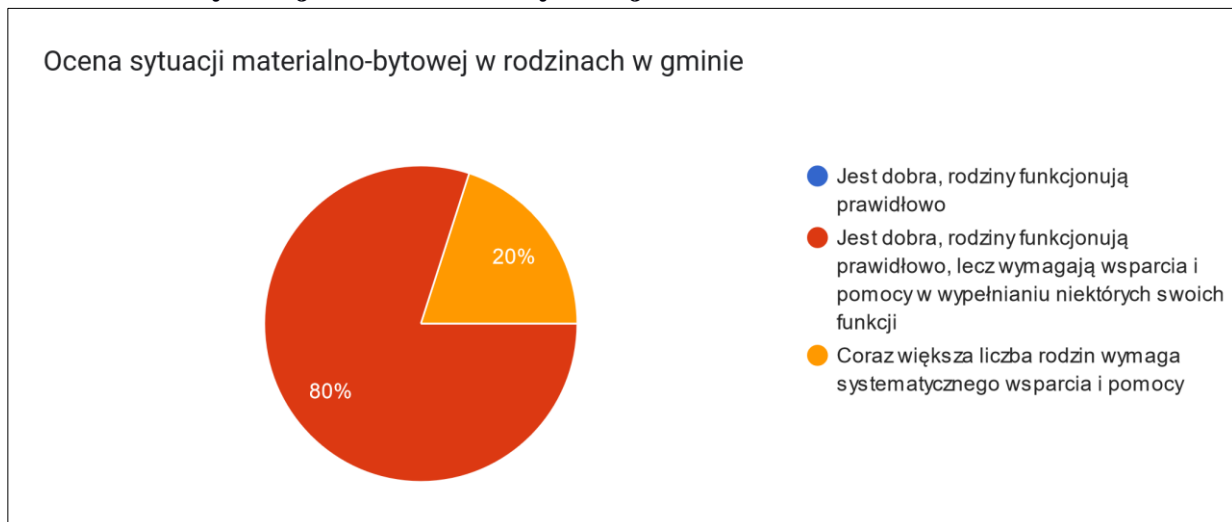
6.2. Organizacja i przebieg badań

Badanie zostało przeprowadzone w styczniu 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankiety opracowanej we własnym zakresie składającej się z siedmiu pytań zamkniętych z możliwością samodzielnego uzupełnienia odpowiedzi. Pytania jednokrotnego i wielokrotnego wyboru.

Badanie miało charakter anonimowy ze wykazaniem wyłącznie reprezentowanej instytucji a respondenci przystępowali do niego dobrowolnie. W trakcie badania nikt nie sygnalizował problemów ani utrudnień. Czas badania nie był określony, więc respondenci mieli dużo czasu na udzielanie własnych odpowiedzi. Do kwestionariusza dołączono instrukcję zawierającą dokładne informacje dotyczące sposobu uzupełniania ankiety.

Badanie zostało przeprowadzone w celu uzyskania opinii pracowników instytucji na co dzień wspierających rodziny w Gminie Jastków, a zebrane wyniki badań zostały wykorzystane do stworzenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026.

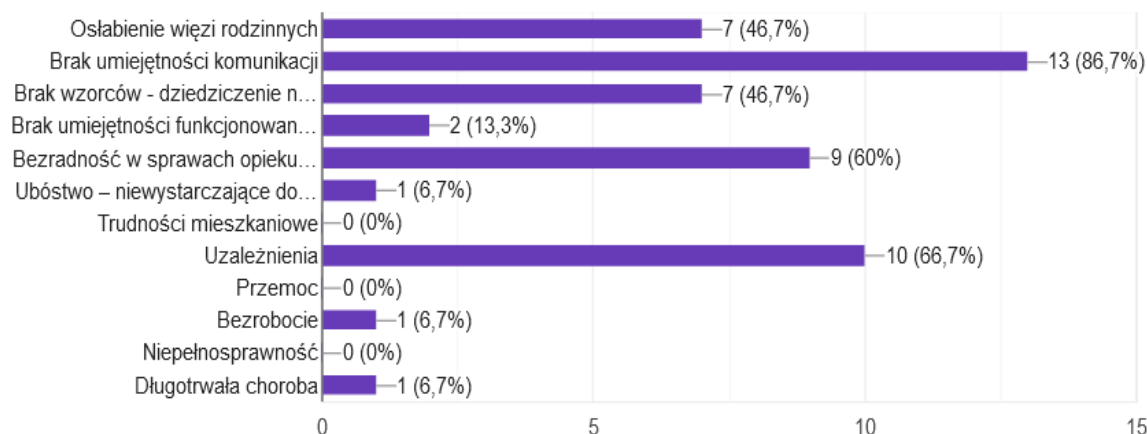
6.3. Ocena sytuacji materialno-bytowej w rodzinach

Respondenci biorący udział w badaniu w (80%) ocenili, że sytuacja materialno-bytowa w rodzinach jest dobra. Rodziny funkcjonują prawidłowo, lecz wymagają wsparcia i pomocy w wypełnianiu niektórych swoich funkcji. Badani (20 %) wskazywali również, że coraz większa liczba rodzin wymaga systematycznego wsparcia i pomocy. Żaden z badanych nie uznał, że sytuacja materialno-bytowa w rodzinach jest dobra, rodziny funkcjonują prawidłowo.

6.4. Ocena najczęściej występujących problemów w rodzinach

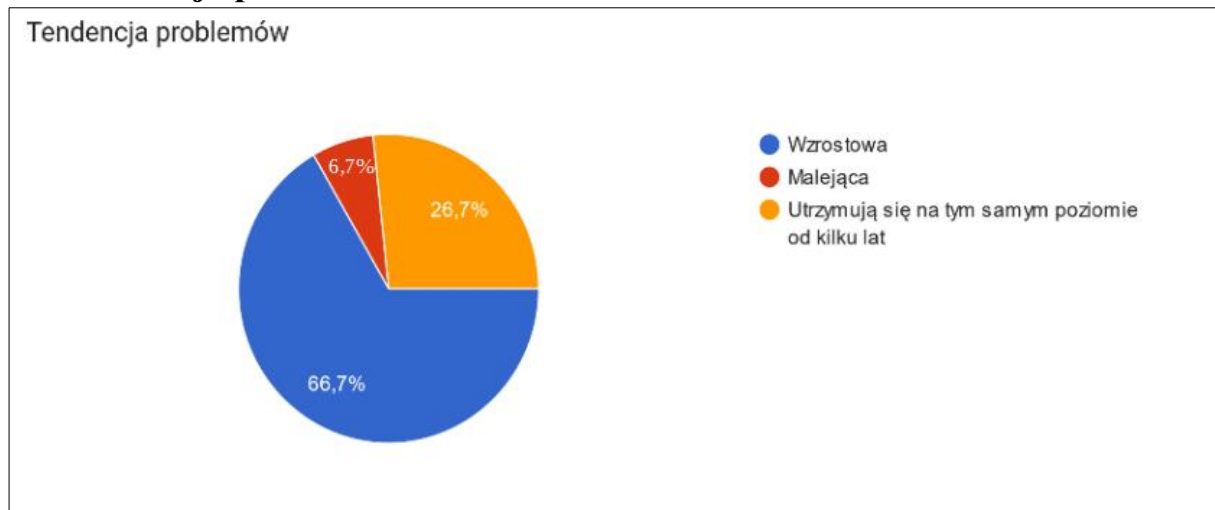
Ocena najczęściej występujących problemów w rodzinach

Zdaniem większości badanych (86,7%) najczęściej występującym problemem w rodzinach jest brak umiejętności komunikacji. Respondenci wysoko również wskazywali na uzależnienia (66,7%) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (trudności wychowawcze) i prowadzenia gospodarstwa domowego (60%), natomiast (46,7%) badanych wskazało na osłabienie więzi rodzinnych oraz brak wzorców-dziedziczenie negatywnego stylu życia. Natomiast (13,3%) wskazało na brak umiejętności funkcjonowania w środowisku, izolacja, marginalizacja. Jedynie (6,7% badanych, jako

najczęstsze problemy wymieniło ubóstwo-niewystarczające dochody, bezrobocie oraz długotrwałą chorobę. Żaden z respondentów nie wskazał na trudności mieszkaniowe, przemoc oraz niepełnosprawność.

6.5. Tendencja problemów

Z analizy zaprezentowanych na wykresie danych wynika, że wśród badanych ponad połowa (66,7%) uważa, że problemy w rodzinach mają tendencję wzrostową. (26,7%) respondentów uważa, że problemy utrzymują się na tym samym poziomie od kilku lat, zaś (6,7%) wskazało, że problemy maleją.

6.6. Przyczyny występowania problemów w rodzinach

Przyczyny występowania problemów w rodzinach	%
Zła sytuacja materialna	33,3
Brak pracy	20
Uzależnienia	60
Niepełna rodzina – samotne wychowywanie dzieci przez jednego z rodziców	53,3
Zmiana modelu rodziny z wielopokoleniowej; dziadkowie – rodzice - dzieci, na rodzinę; rodzice - dzieci	40
Kariera zawodowa rodziców, brak czasu dla dzieci	86,7
Inne	6,7

Respondenci mieli możliwość wskazania wielu przyczyn występowania problemów w rodzinach. Z analizy wynika, że respondenci najczęściej określali jako przyczynę karierę zawodową rodziców, brak czasu dla dzieci (86,7%). Często również wskazywano na uzależnienia (60%) oraz niepełną rodzinę-samotne wychowywanie dzieci przez jednego z rodziców (50%). Niektórzy respondenci stwierdzili również, że przyczyną jest zmiana modelu rodziny z wielopokoleniowej; dziadkowie-rodzice-dzieci, na rodzinę; rodzice-dzieci (40%) oraz złą sytuację materialną (33,3%). Rzadziej badani (20%) wskazywali na brak pracy, jako źródło problemów. Zauważyć warto, że (6,7%) ankietowanych określiło przyczynę „braku kompetencji rodzicielskich tj: stawiania granic, wdrażania zasad, umożliwienie dzieciom samodzielności, wyręczanie dzieci w prostych czynnościach samoobsługowych, zbyt duże oddziaływanie telefonów, gier, bajek niedostosowanych do wieku dziecka często przepełnionych agresją, brak rozmów na temat trudnych wydarzeń dla dziecka”.

6.7. Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych

Badane instytucje miały określić, jakie działania ich zdaniem należy podjąć w Gminie Jastków w celu zapobiegania lub ograniczenia występowania problemów w rodzinach. Działania podzielono na trzy obszary tj.

1. Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.
2. Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego.
3. Działania zmierzające do zwiększenia zakresu wsparcia i zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Ustalono dziesięciopniową skalę:

- 10 - całkowicie ważne
- 9 - zdecydowanie ważne
- 8 - bardzo ważne
- 7 - ważne
- 6 - raczej ważne
- 5 - obojętne
- 4 - raczej nieważne
- 3 - nieważne
- 2 - bardzo nieważne
- 1 - całkowicie nieważne
- 0 - trudno powiedzieć

6.7.1. Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych

Zakres działania	%										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pełnienie ról rodzicielskich	-	-	-	-	-	6,7	13,3	6,7	6,7	6,7	60
Stosowanie właściwych metod wychowawczych	-	-	-	-	-	-	13,3	6,7	6,7	6,7	73,3
Konstruktywne rozwiązywanie konfliktów	-	-	-	-	-	6,7	-	6,7	13,3	13,3	60
Prawidłowa komunikacji w rodzinie	-	-	-	-	-	-	6,7	-	20	-	73,3
Kształtowanie norm i wartości rodzinnych	-	-	-	-	-	6,7	13,3	13,3	20	-	46,7
Rozpoznawanie problemów i potrzeb rozwojowych dziecka (emocjonalny, intelektualny i fizyczny)	-	-	-	-	-	-	6,7	6,7	6,7	20	60
Organizacja czasu wolnego dla rodziny i dziecka	-	6,7	-	-	-	6,7	6,7	20	20	6,7	33,3

Z analizy danych wynika, że większość badanych uważa, za niezwykle istotne podjęcie działań w zakresie stosowania właściwych metod oraz prawidłowej komunikacji w rodzinie (73,3%). Ponad połowa respondentów uważa również za ważne podjęcie działań w zakresie konstruktywnego rozwiązywanie konfliktów, pełnienia ról rodzicielskich i rozpoznawanie problemów i potrzeb rozwojowych dziecka (emocjonalny, intelektualny i fizyczny (60%). Zauważyć można, że prawie połowa badanych instytucji (46,7%) uznaje za kluczowe podjęcie działań w kwestii kształtowania norm

i wartości rodzinnych. Natomiast 33,3% badanych wskazuje na działania w obszarze organizacji czasu wolnego dla rodziny i dziecka.

6.7.2. Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego

Zakres działania	%										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Racjonalne gospodarowanie budżetem	-	6,7	-	6,7	-	26,7	6,7	-	-	6,7	46,7
Określanie prawidłowej hierarchii potrzeb	-	-	-	-	6,7	6,7	20	6,7	-	-	60
Podział obowiązków w rodzinie	-	-	6,7	-	6,7	6,7	6,7	20	-	13,3	40
Dbanie o higienę i zdrowy styl życia członków rodziny	-	-	6,7	6,7	-	13,3	13,3	13,3	6,7	6,7	33,3
Trzymanie czystości w domu	-	-	6,7	-	20	20	-	6,7	6,7	26,7	13,3
Organizowanie przestrzeni w domu	-	-	13,3	6,7	13,3	20	13,3	6,7	6,7	13,3	6,7
Przygotowywanie pełnowartościowych, zróżnicowanych i ekonomicznych posiłków dostosowanych do wieku i potrzeb dzieci	-	-	-	6,7	13,3	-	20	-	20	6,7	33,3

Z analizy danych wynika, że ponad połowa badanych uważa za całkowicie ważne podjęcie działań w zakresie określania prawidłowej hierarchii potrzeb (60%). Następnie badani zadeklarowali, że równie ważny jest podział obowiązków w rodzinie (40%), natomiast (46,7%) wybrało racjonalne gospodarowanie budżetem. Niewiele mniej bo (33,3%) badanych instytucji określiło, za całkowicie ważne podjęcie działań w zakresie dbania o higienę i zdrowy styl życia członków rodziny oraz przygotowywanie pełnowartościowych, zróżnicowanych i ekonomicznych posiłków dostosowanych do wieku i potrzeb dzieci. Wskazać warto, że jedynie (13,3%) wskazało na utrzymanie czystości w domu oraz (6,7%) na organizowanie przestrzeni w domu.

6.7.3. Działania zmierzające do zwiększenia zakresu wsparcia i zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży

Zakres działania	%										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Zapewnienie miejsca w Świetlicy Środowiskowej	-	-	13,3	-	13,3	13,3	13,3	6,7	13,3	-	26,7
Organizowanie zajęć w Świetlicach Szkolnych	-	-	6,7	6,7	-	6,7	6,7	13,3	20	6,7	33,3
Organizowanie zajęć pozalekcyjnych w szkołach	-	-	13,3	13,3	-	6,7	-	13,3	13,3	13,3	26,7
Rozszerzenie oferty zajęć kulturalno-sportowych w gminie	-	-	-	-	6,7	-	6,7	20	26,7	-	40

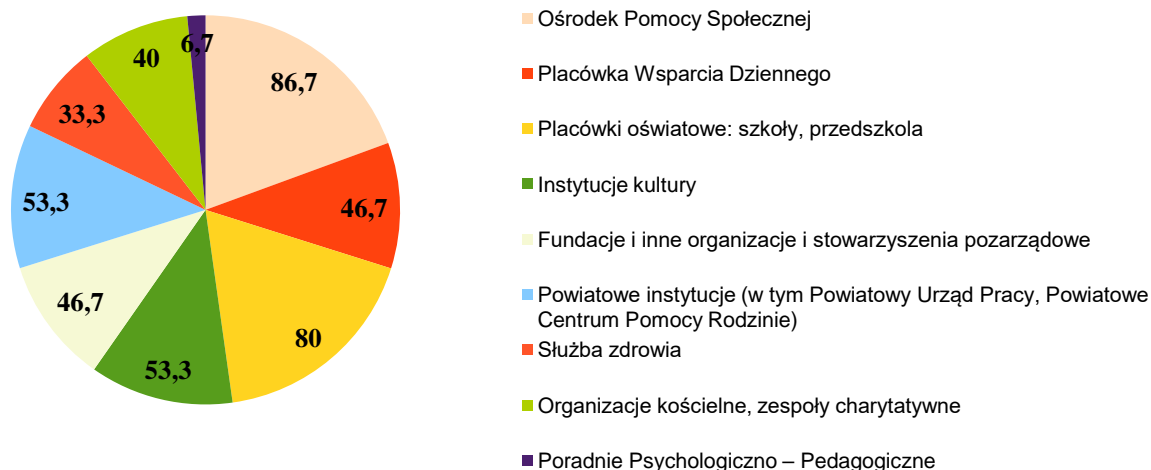
Z analizy zebranych danych wynika, że respondenci uważają za całkowicie ważne rozszerzenie oferty zajęć kulturalno-sportowych w gminie (40,%). Można zauważyć, że (33,3%) instytucji jest

zdania, że całkowicie ważne jest organizowanie zajęć w świetlicach szkolnych. Najrzadziej badani (25,7%) wskazywali za całkowicie ważne zapewnienie miejsca w placówkach wsparcia dziennego oraz organizowanie zajęć pozalekcyjnych w szkołach.

6.8. Instytucje i organizacje, które swoją działalnością mogą przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin

Instytucje i organizacje, które swoją działalnością mogą przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin

Respondenci mieli możliwość wskazania wielu instytucji, które ich zdaniem mogą przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin w gminie Jastków. Z analizy zaprezentowanych danych w tabeli wynika, że największa liczba badanych (86,7%) wskazała na Ośrodek Pomocy Społecznej. Niewiele mniej respondentów (80%) wybrało placówki oświatowe: szkoły, przedszkola. Ponad połowa instytucji (53,3%) wskazała na instytucje kultury oraz Powiatowe Instytucje (w tym Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie). Natomiast mniej niż połowa respondentów (46,7%) wybrała fundacje i inne organizacje i stowarzyszenia pozarządowe oraz Placówka Wsparcia Dziennego. Biorąc pod uwagę uzyskane odpowiedzi wskazać można, że (40%) badanych wybrało organizacje kościelne, zespoły charytatywne, a (33,3%) zadeklarowało służbę zdrowia. Najmniej respondentów (6,7%) wskazało, że do poprawy sytuacji rodzinnej może przyczynić się działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

VII. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE

7.1. Cel główny programu:

Wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci.

7.2. Cele szczegółowe:

7.2.1. Wdrażanie działań profilaktycznych sprzyjających wzrostowi kompetencji rodzicielskich

LP.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego.	Placówki Oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin objętych analizą.
2.	Realizacja programów i projektów na rzecz umacniania rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Biblioteka, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Gmina, Placówki Wsparcia Dziennego.	Ilość zrealizowanych projektów, programów.
3.	Umożliwienie lepszego dostępu rodzinom do korzystania ze specjalistycznego bezpłatnego poradnictwa i wsparcia: pedagog, psycholog, logopeda, doradca zawodowy, psychiatra, radca prawny, terapeuta z zakresu uzależnienia od alkoholu i przemocy domowej.	Placówki Oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gmina, Powiatowy Urząd Pracy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Wsparcia Dziennego.	Liczba rodzin/osób, które otrzymały poradnictwo specjalistyczne.
4.	Przygotowanie uczniów do podejmowania życiowych decyzji i odpowiedzialnego wypełniania ról rodzinnych i społecznych.	Placówki Oświatowe.	Liczba uczniów biorących udział w zajęciach.

5.	Wzmocnienie prawidłowych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, więzi rodzinnych poprzez organizowanie zajęć na temat m.in. prawidłowej komunikacji w rodzinie, priorytetów i konstruktywnego rozwiązywania problemów w rodzinie, organizowanie czasu wolnego w rodzinie.	Placówki Oświatowe, Placówki Wsparcia Dziennego, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba zorganizowanych zajęć tematycznych.
6.	Zwiększenie wsparcia w zakresie prawidłowego wykorzystania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Placówki Wsparcia Dziennego, Gmina, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Biblioteka.	Liczba działań.

7.2.2. Przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym, które w konsekwencji prowadzą do podejmowania przez pracowników służb społecznych działań interwencyjnych

LP.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Organizowanie prelekcji dla rodzin i uczniów na temat współczesnych zagrożeń.	Placówki Oświatowe, Placówki Wsparcia Dziennego.	Liczba przeprowadzonych prelekcji.
2.	Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez pracę asystenta rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	liczba rodzin objętych wsparciem.
3.	Poszerzenie wiedzy na temat działania rodzin wspierających.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gmina.	Liczba artykułów, informacji opublikowanych na stronach internetowych instytucji gminnych, lokalnej prasie, mediach społecznościowych.

4.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci poprzez świadczenie pomocy materialnej i rzeczowej, w tym dożywianie, stypendia szkolne, zasiłki rodzinne, fundusz alimentacyjny, dofinansowanie wyjazdów z programem profilaktycznym.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki Wsparcia Dziennego.	Liczba dzieci objętych wsparciem/ilość udzielonych świadczeń.
5.	Wzmocnienie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach przeżywających trudności.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Ilość rodzin objętych wsparciem.
6.	Warsztaty z komunikacji interpersonalnej dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Wsparcia Dziennego.	Liczba warsztatów/rodzin objętych wsparciem.
7.	Wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez integrację ze społecznością lokalną.	Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Seniora, Placówki Wsparcia Dziennego.	Ilość przedsięwzięć.
8.	Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i psychospołecznych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Wsparcia Dziennego, Placówki Oświatowe.	Liczba zorganizowanych zajęć grupowych. Liczba rodzin korzystających z zajęć grupowych.
9.	Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla dzieci i rodziców.	Placówki Wsparcia Dziennego, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe.	Liczba udzielonych konsultacji. Liczba osób korzystających z konsultacji.
10.	Utworzenie grupy wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba osób korzystających z grupy wsparcia.
11.	Organizowanie usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Wsparcia Dziennego.	Liczba dzieci objętych wsparciem.

7.2.3. Wzrost kompetencji kadry pracującej z dzieckiem i rodziną

L.P.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Poszerzenie kompetencji zawodowych kadry pracującej w systemie wspierania rodziny i pieczy zastępczej ze szczególnym uwzględnieniem asystenta rodziny.	Gmina, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba szkoleń.
2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników działających na rzecz dziecka i rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Placówki Wsparcia Dziennego.	Liczba szkoleń i kursów. Liczba osób podnoszących kwalifikacje lub uczestniczących w szkoleniach, kursach.

7.2.4. Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie

L.P.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Kierowanie spraw do Zespołu Interdyscyplinarnego.	Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ochrona Zdrowia, Placówki Oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Ilość formularzy „Niebieska Karta” skierowanych do zespołu.
2.	Wdrożenie procedury postępowania, w przypadku zapewnienia dziecku ochrony z art. 12a ustawy o przemoc domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba interwencji zapewnianających dziecku ochronę.
3.	Ponoszenie wydatków na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
4.	Wprowadzenie standardów ochrony małoletnich.	Placówki Oświatowe, Placówki Wsparcia Dziennego.	Liczba instytucji, które wdrożyły politykę ochrony małoletnich.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 są środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań, dotacje, środki z budżetu państwa, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

IX. EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja niniejszego programu pozwoli na:

1. Wczesne rozpoznanie problemów w rodzinie, poprzez ich analizę/diagnozę.
2. Edukację rodzin z dziećmi poprzez realizację programów i projektów.
3. Poprawę funkcjonowania rodziny, wzmocnienie więzi rodzinnych i funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zwiększenie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych.
4. Ograniczenie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin.
5. Poprawę bezpieczeństwa dziecka w rodzinie.
6. Zapobieganie kierowania dzieci do pieczy zastępczej-deinstytucjonalizacja w tym obszarze.
7. Integrację międzypokoleniową rodzin.
8. Wyposażenie rodziny biologicznej w umiejętności i kompetencje pozwalające na powrót dziecka z pieczy zastępczej.
9. Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
10. Nabycie umiejętności komunikacji interpersonalnej w rodzinie, zwłaszcza dysfunkcyjnej.
11. Poprawę relacji w rodzinie.
12. Ukształtowanie norm i wartości rodzinnych.
13. Wzrost świadomości młodych mieszkańców Gminy na temat planowania rodziny.
14. Profesjonalne podejmowanie działań profilaktycznych i pomocowych przez kadre pracującą z dzieckiem i rodziną.
15. Wsparcie rodzin wychowujących dziecko z niepełnosprawnością.
16. Zwiększenie współpracy instytucji zajmujących się wsparciem rodzin z dziećmi.
17. Akceptację trudnej sytuacji rodzinnej, możliwość dzielenia się problemami, wymianę doświadczeń oraz poszukiwanie potencjalnych rozwiązań.

X. MONITORING I EWALUACJA

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu, czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Realizowany będzie przy współpracy z Gminą, jednostkami samorządowymi, oraz innymi podmiotami, które zajmują się pracą z rodziną i dzieckiem. Monitoring realizacji programu będzie oparty na zebraniu informacji od podmiotów realizujących poszczególne zadania określone w harmonogramie.

Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny będą przedstawiane Radzie Gminy za rok poprzedni w terminie do dnia 31 marca roku kalendarzowego.

Instytucja, organizacja wypełniająca ankietę:

szkoła podstawowa, przedszkole, żłobek, instytucja pomocy społecznej, ochrona zdrowia.

1. Czy w Pani/Pana ocenie sytuacja materialno-bytowa w rodzinach w gminie:
  - Jest dobra, rodziny funkcjonują prawidłowo,
  - Jest dobra, rodziny funkcjonują prawidłowo, lecz wymagają wsparcia i pomocy w wypełnianiu niektórych swoich funkcji,
  - Coraz większa liczba rodzin wymaga systematycznego wsparcia i pomocy,
2. Ocena najczęściej występujących problemów w rodzinach:
  - Osłabienie więzi rodzinnych
  - Brak umiejętności komunikacji
  - Brak wzorców – dziedziczenie negatywnego stylu życia
  - Brak umiejętności funkcjonowania w środowisku, izolacja, marginalizacja
  - Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (trudności wychowawcze) i prowadzenia gospodarstwa domowego
  - Ubóstwo – niewystarczające dochody
  - Trudności mieszkaniowe
  - Uzależnienia
  - Przemoc
  - Bezrobocie
  - Niepełnosprawność
  - Długotrwała choroba
  - Inne/ jakie .....
3. Czy problemy wykazane w pkt. 2) mają tendencję:
  - Wzrostową Tak Nie
  - Malejącą Tak Nie
  - Utrzymują się na tym samym poziomie od kilku lat Tak Nie
4. Jakie są przyczyny występowania problemów w rodzinach?
  - Zła sytuacja materialna Tak Nie
  - Brak pracy Tak Nie
  - Uzależnienia Tak Nie
  - Niepełna rodzina – samotne wychowywanie dzieci przez jednego z rodziców Tak Nie
  - Zmiana modelu rodziny z wielopokoleniowej ; dziadkowie – rodzice - dzieci, na rodzinę ; rodzice – dzieci Tak Nie
  - Kariera zawodowa rodziców, brak czasu dla dzieci Tak Nie

Tak   Nie   Inne   –   jakie .....
5. Jakie działania mające na celu zapobieganie lub ograniczenie występowania problemów w rodzinach należy podjąć w gminie Jastków:
1) Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w zakresie: (proszę określić stopień ważności każdego z działań w skali od 0 do 10)
  - pełnienia ról rodzicielskich   0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - stosowania właściwych metod wychowawczych   0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - konstruktywnego rozwiązywania konfliktów 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - prawidłowej komunikacji w rodzinie 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

- kształtowania norm i wartości rodzinnych 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - rozpoznawania problemów i potrzeb rozwojowych dziecka (emocjonalny, intelektualny i fizyczny) 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - organizacji czasu wolnego dla rodziny i dziecka 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- 2) Działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego w zakresie:
- racjonalnego gospodarowania budżetem 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - określania prawidłowej hierarchii potrzeb 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - podziału obowiązków w rodzinie 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - dbania o higienę i zdrowy styl życia członków rodziny 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - trzymania czystości w domu 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - organizowania przestrzeni w domu 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - przygotowywania pełnowartościowych, zróżnicowanych i ekonomicznych posiłków
  - dostosowanych do wieku i potrzeb dzieci 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
6. Działania zmierzające do zwiększenia zakresu wsparcia i zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży:
- Zapewnienie miejsca w Placówce Wsparcia Dziennego 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - Organizowanie zajęć w Świetlicach Szkolnych 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - Organizowanie zajęć pozalekcyjnych w szkołach 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - Rozszerzenie oferty zajęć kulturalno-sportowych w gminie 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
  - Inne/jakie?
.....
7. Proszę wskazać, instytucje i organizacje, które swoją działalnością mogą przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin:
- Ośrodek Pomocy Społecznej
  - Placówka Wsparcia Dziennego
  - Placówki oświatowe: szkoły, przedszkola
  - Instytucje kultury
  - Fundacje i inne organizacje i stowarzyszenia pozarządowe
  - Powiatowe instytucje (w tym ; Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
  - Służba zdrowia
  - Organizacje kościelne, zespoły charytatywne
  - Inne/jakie

Ustalono dziesięciostopniową skalę:

- 10 - całkowicie ważne
- 9 - zdecydowanie ważne
- 8 - bardzo ważne
- 7 - ważne
- 6 - raczej ważne
- 5 - obojętne
- 4 - raczej nieważne
- 3 - nieważne
- 2 - bardzo nieważne
- 1- całkowicie nieważne
- 0 - trudno powiedzieć